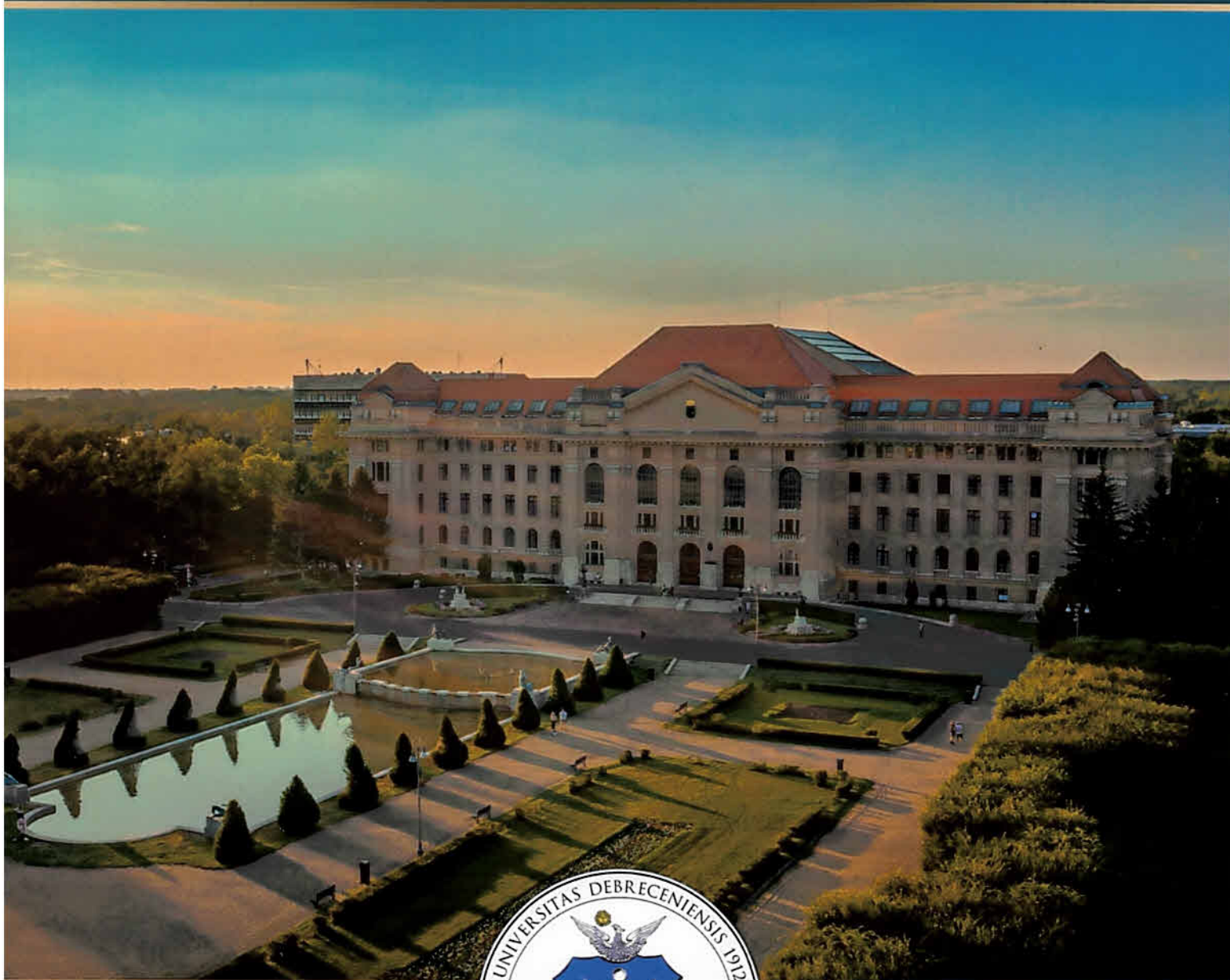

CONTACT

DE FOGORVOSTUDOMÁNYI KAR • UD FACULTY OF DENTISTRY 2024. XIII. évfolyam 14. szám

DENTAL MAGAZINE DEBRECEN

DEBRECENI EGYETEM
ALUMNI
FOGORVOSTUDOMÁNYI KAR

UNIVERSITY OF DEBRECEN
ALUMNI
FACULTY OF DENTISTRY

„JÓ EMBERBŐL LESZ JÓ ORVOS” TORNAI ISTVÁN PROFESSZOR URAT KÉRDEZTÜK ÉLETÉRŐL, MUNKÁSSÁGÁRÓL

Tornai professzor nevének hallatán felötlik előttünk magas, vékony termete, mosolygós arca, ahogy reggelente a dékáni hivatal felé igyekszik. Professzor Úr a 2000-es évek eleje óta volt nemcsak szemlélője, de aktív résztvevője is Karunk megalakulásának, munkássága szorosan összefonódik a debreceni fogorvosképzéssel. A szintén ekkor alakuló Fogorvosi Belgyógyászati nem önálló Tanszék első vezetője lett és igazgatása alatt számos magyar és külföldi hallgató sajátíthatta el a szakma gyakorlásához elengedhetetlen belgyógyászati ismereteket. 2012–2017-ig oktatási dékánhelyettesként is részt vett a Kar vezetésében, és szolgálta annak fejlődését időt és energiát nem kímélve, tudása legjavát adva. 2024. júliusi tanszékvezetői leköszönése kapcsán beszélgetünk most vele családról, hitről, hivatásról.

Felvidéki, délvidéki és kárpátaljai gyökerekkel egyaránt rendelkezik. Anyai vonalon dédapja, apai vonalon nagyszülei települtek Debrecenbe. Édesapja, Dr. Tornai Alajos kezdetben a Gyermekklinikán dolgozott, édesanyja nagybátyja, Dr. Kontsek Béla az egykori DEMKE igazgatója volt. Hogyan befolyásolta pályaválasztását a családi miliő?

Édesapám valóban a debreceni Gyermekklinikán dolgozott kezdetben, majd ezt követően 20 évig irányította az akkor újonnan alakult Böszörményi úti fogyatékos otthont, ahol 250 gyermek és 150 dolgozó vezetője volt. Nagyon hosszú ideig egyedül volt orvosa az intézménynek. Munkáját végig lelkiismeretesen, a szakma iránti elkötelezettséggel és emberséggel végezte. Ahogyan lehajolt az értelmi fogyatékos gyermekekhez, az nekünk gyermekeink és a munkatársaknak is példaként szolgált. Édesanyám, aki Debrecen egyik legregbbi kereskedő családjának, az

egykori Kontsek kereskedőház sarja (és hála Istennek még ma is él, 90 éves), biztosította ehhez a háttérrel és az otthon melegét, ahova még egyetemista koromban is hazajárhattam ebédelni. Édesanyám nagybátyja, Dr. Kontsek Béla, a DEMKE (Debrecen egykor neves szülőotthonának) igazgatója a város híres és elfogadott orvosa volt. Munkásságuk és az általuk képviselt értékek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a gimnáziumi évek után (TÁG-os voltam az E osztályban, akkor az angol-német tagozatos volt) az orvosi hivatást válasszam foglalkozásul.

Az egyetemi évek alatt a tanulás mellett a sportra is jutott idő. Dr. Matesz Klára vezetésével TDK-zott, közben aktívan röplabdázott a DEAC csapatában, NB I-ben és II-ben is játszott. Két alkalommal is elnyerte a „Jó tanuló, jó sportoló” díjat. 1978-ban az évfolyam elsői között végzett a Debreceni Általános Orvostudományi

Egyetemen. Hogyan alakult a pályája a korai években?

A végzést követően az Anatómia Intézetben kaptam állást Dr. Matesz Klára és Prof. Dr. Székely György mellett. De mivel kezdettől fogva klinikus szerettem volna lenni és a II-es Belgyógyászaton szerettem volna dolgozni, 3 év múlva boldogan mondtam igent Prof. Dr. Rák Kálmán meghívására. 1981. október 1-jén kezdtem meg belgyógyász képzésemet az egykori II-es Belgyógyászati Klinika falai között. Rák Kálmán professzor úr meghatározó személyiség volt számomra a pályám alakulása szempontjából. 1974-től igazgatta a II-es Belgyógyászati Klinikát. Szakmai tekintélye, morális tartása miatt mindenki felnézett rá. Betegcentrikus volt. Vizitkor minden beteggel kezét fogott, leült az ágyára, minden panaszt meghallgatott. Ő volt a vezetője az egykori miniszterelnök, Antall Józsefet kezelő orvosok munkacsoportjának is.

"A GOOD PERSON MAKES A GOOD DOCTOR" INTERVIEW WITH ISTVÁN TORNAI, UNIVERSITY PROFESSOR

When we hear Professor Tornai's name, we imagine his tall, slender figure, his smiling face, and how he hurries towards the dean's office in the mornings. Since the early 2000s, Professor Tornai has been not only a witness but also an active participant in the founding of our faculty, and his work is deeply intertwined with dental education in Debrecen. He became the first head of the newly established Department of Dental Internal Medicine, and under his management, a number of Hungarian and international students were taught the basic internal medicine knowledge required for practicing the dental profession. From 2012 to 2017, he also served as Vice Dean for Education, contributing to the development of the faculty with great dedication. We are now interviewing him about family, faith, and profession in light of his retirement as department head in July 2024.

You have roots in both Felvidék (Slovakian border regions), Délvidék (Serbian border regions), and Subcarpathia (Ukrainian border regions). On your mother's side, your great-grandfather settled in Debrecen, and on your father's side, your grandparents did the same. Your father, Dr. Alajos Tornai, initially worked at the Children's Clinic, and your mother's uncle, Dr. Béla Kontsek, was the director of the former DEMKE. How did your family background influence your career choice?

My father indeed worked at the Children's Clinic; after that, for 20 years, he ran the newly established Böszörményi Street facility for children with disabilities, where he was oversaw 150 employees and 250 children. For a long time, he was the only doctor at the institution. He was always conscientious, dedicated to the profession, and compassionate. The way he interacted with the intellectually disabled children was an example to us, his children, as well as to his colleagues. My mother, who comes from

one of Debrecen's oldest trading families, the Kontsek family (and thank God she is still alive, at 90 years old), provided the warmth of home and background for all the above. Even as a university student, I could come home to have lunch with them. My mother's uncle, Dr. Béla Kontsek, a renowned doctor in the city, was the director of DEMKE (Debrecen's famous maternity hospital). Their work and the values they represented greatly contributed to my decision to choose medicine as a profession after high school (I was in class E at Tóth Árpád Gimnázium – this class was specialized in English and German back then).

During your university years, you not only studied but also found time for sports. Under the supervision of Dr. Klára Matesz, you participated in the work of the TDK (Scientific Students' Association), while actively playing volleyball for the DEAC team, competing in both the National I and II divisions. You won

the "Good Student, Good Athlete" prize twice. In 1978, you graduated among the top students at the University of Debrecen's Faculty of Medicine. How did your early years shape your career?

After graduation, I worked at the Institute of Anatomy with Dr. Klára Matesz and Prof. György Székely. However, since I had always wanted to be a clinician and work at the Internal Medicine Clinic II, three years later, I happily accepted Prof. Kálmán Rák's invitation. I began my internal medicine training on October 1, 1981, at the former Internal Medicine Clinic II. Prof. Rák was a key figure in my career development. He had been the head of the Internal Medicine Clinic II since 1974, and due to his professional authority and moral integrity, everyone looked up to him. He was patient-centered and would shake hands with every patient during rounds, sit on their beds and listen to their complaints. He also led the medical team that treated the former prime minister, József Antall.

Ha jól tudom, akkor részben a tudományos életben, részben pedig a hepatológia területén is Ő indította el. Igen. Rák Kálmán nagyon jól tudott szelektálni. A szakvizsgáig mindenkit segített eljutni, de ezután klinikus csak az lehetett nála, aki a kutatómunkából is aktívan kivette a részét. Az én számomra is jelölt ki tudományos témát: a feladatomban a von Willebrand faktor vizsgálata volt májzsugorban. Abban az időben a haemostasis-haematológia volt a fő érdeklődési irány a klinikán és én is efelé tendáltam. Így volt lehetőségem a belgyógyász szakvizsga megszerzését követően 1988. novemberétől 1991. júniusáig tudományos munkát, aktív labormunkával végezni a Leuveni Katolikus Egyetem (KUL) véralvadási laboratóriumában (mai nevén: Center For Molecular and Vascular Biology). Vizsgálataink itt is a von Willebrand faktorra irányultak, melyből az itt töltött idő alatt összegyűlt annyi közlésre alkalmas eredmény, hogy PhD értekezésemet is itt védhettem meg angol nyelven és 1992-től már adjunktusként folytathattam újra idehaza klinikusi tevékenységem.

Időközben 1987-ben két hepatológus is elment a II-es Belklinikáról, és professzor úr egyszer csak felhívott: „Holnapról Te csinálod a májszakrendelést” ez akkor nagyon meglepett, mert haematológus szerettem volna lenni. Ugyanakkor 1989–90-ben pedig jött a HCV felfedezése, ami azóta Nobel díjat érdemelt. Számtalan, akkor már a gondozásunk alatt álló betegről derült ki, hogy valójában a C vírus hepatitis okozza a betegségét. Mindezek meghozták az érdeklődésemet és végül elköteleződésemet a hepatológia iránt, de a haemostasis szeretete is véglegesen megmaradt. 1999-ben gasztroenterológiából is szakvizsgát tettem. Örökké hálás vagyok Rák professzor úrnak, hogy a hepatológia felé irányított.

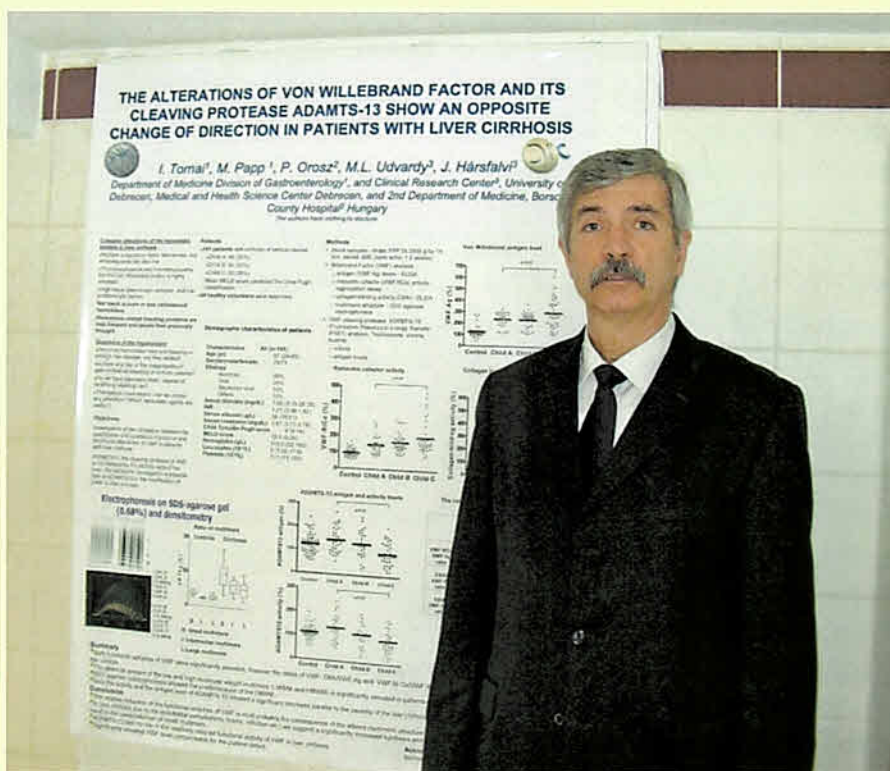
1999-ben adjunktusként habilitált. Ez akkor kuriózumnak számított. 2000-től osztályvezető egyetemi docens. Érdeklődése a vírus hepatitisek felől fokozatosan az autoimmun hepatitisek irányába is terelődik. Ekkor talán először fogalmazódik meg egyik fő ars poeticája.

Igen. Ekkorra már mind az oktatás

(mind angol, mind magyar nyelven), mind a kutatás rohamtempóban halad az egyre bővülő betegellátás mellett. Ehhez tanítványok is csatlakoznak. Papp Mária, a DE KK Gasztroenterológiai Klinika jelenlegi igazgatója bizonyult a leginkább támogatásra érdemesnek. Kivételes, példaértékű energiákat láttam benne és végül Ő volt, aki feltette Debrecen a nemzetközi hepatológia térképére. Így tulajdonképpen elmondhatom, hogy „Előttem az utódom”.

2001 végén újabb felkérést kapott. Mi is volt ez pontosan?

Márton Ildikó professzor asszony az évfolyamtársam volt. A 2000-es évek elején jelentős átszervezések indultak a három belklinikán, megalakult a Belgyógyászati Intézet, és ezen belül pedig a különböző tanszékek is a belgyógyászati specialitásoknak megfelelően (anyagcsere, endokrinológia, haematológia, gasztroenterológia, nephrológia, immunológia, stb). Ezzel párhuzamosan pedig elindult a Fogorvostudományi Kar megalapításának az előkészítése is. 2002. március 1-jével Márton Ildikó felkért a Fogorvosi Orvostani Tanszék vezetésére. Rövid gondolkodás után örömmel elfogadtam és vállaltam a feladatot, amit azt követően 22 éven keresztül végeztem. Nagy hálával tartozom neki ezért a felkérésért. A tanszéket Boda Zoltán professzor úrtól vettem át. A kar megalakulásáig a tanszékvezetőknek számos alkalommal kellett összejönni a kurrikulum adaptálására a magyar és angol nyelvű fogorvostan-hallgatók számára. Ez nagyon fontos feladat volt 2002 és 2004 között, hiszen minden az ÁOK-n oktatott tárgy számukra is kötelező volt. Ezeket a megbeszéléseket Márton Ildikó leendő alapító dékán vezette. Nagyon lelkes, elkötelezett csapatot hozott össze, mindenki várta a

As I understand it, he also played a significant role in both your scientific career and your career in hepatology. Yes, indeed. Prof. Rák was excellent at selecting people. He helped everyone become a specialist, but only those who were actively involved in research could continue as clinicians. The research topic he assigned me was examining the von Willebrand factor in cirrhosis, as at that time hemostasis and hematology were the main research focuses at the clinic. I was also inclined in that direction; therefore after passing the internal medicine exam, I had the opportunity to actively conduct scientific research at the Catholic University of Leuven (KUL) in Belgium from November 1988 to June 1991 in the university's coagulation laboratory, which is today called Center for Molecular and Vascular Biology. Our research there still focused on the von Willebrand factor, and we gathered enough publishable results to be able to defend my PhD dissertation in English at the same university. From 1992, I resumed my clinical activities in Hungary as an assistant professor.

In 1987, two hepatologists left the Internal Medicine Clinic II, and Prof. Rák suddenly called me saying, "From tomorrow, you'll be in charge of the liver outpatient clinic." I was surprised, as I had wanted to become a hematologist. However, in 1989-90, the discovery of HCV (which later won the Nobel Prize) changed everything. We found that many patients in our care were actually suffering from hepatitis C. This piqued my interest, and I eventually became deeply committed to hepatology, though my passion for hemostasis remained. In 1999, I also took the gastroenterology board exam, and I will always be grateful to Prof. Rák for guiding me toward hepatology.

In 1999, you habilitated while being an assistant professor, which was a rare achievement at the time. From 2000, you were appointed associate professor and department head at the faculty. Your interests shifted gradually from viral hepatitis to autoimmune hepatitis. This might have been the moment when your main professional philosophy began to take shape. That's right. By then, both teaching (in English and Hungarian) and research were progressing rapidly alongside expanding patient care. Students also joined the team, with Mária Papp, the current director of the Gastroenterology Clinic at UD CC, being the most promising. I saw exceptional energy in her, and she ended up putting Debrecen on the international map of hepatology. So, I can truly say, "My successor is already ahead of me."

At the end of 2001, you received another invitation. Could you tell us more about it?

In the early 2000s, significant reorganizations began at the three internal medicine clinics; the Institute of Internal Medicine was established, and within that, various departments were created according to the internal medicine specialties (metabolism, endocrinology, hematology, gastroenterology, nephrology, immunology, etc.). At the same time, preparations for the establishment of the Faculty of Dentistry also began. On March 1, 2002, Professor Ildikó Márton, who had been my groupmate, invited me to lead the Department of Dental Medicine. I accepted the task with pleasure, and led the department for 22 years. I owe a great deal to her for this opportunity. The department had been created under the guidance of Professor Zoltán Boda, and I took over the department from him. During the years leading up to the founding of the faculty, we frequently

met to adapt the curriculum for both Hungarian and English-speaking dental students. This was a crucial task between 2002 and 2004, as all the subjects taught at the Faculty of Medicine were mandatory for dental students. These discussions were led by Ildikó Márton, the future founding dean. She brought together a very enthusiastic, dedicated team, and everyone was eagerly awaiting the establishment of the faculty and independence from the Faculty of Medicine. The teaching of the simplified internal medicine curriculum was supported with a new textbook: as an editor alongside Professor Boda, I also participated in the editing of the second and third editions of the textbook *Essentials of Clinical Medicine for Dental and Pharmaceutical Students*, which covers internal medicine along with pediatrics, neurology, psychiatry, and surgery. In 2004, the first group of dental students graduated, consisting of just 20 Hungarian and 2 English-speaking students. By 2010, the number of students grew considerably, with the number of English-speaking students roughly equaling the number of Hungarian students by the fourth year. It was my

megalakulást, az önállóvá válást az ÁOK-tól. A rövidített belgyógyászati kurrikulum oktatását segítette egy új tankönyv is. Boda professzor úr szerkesztőtársaként részt vettem a „Klinikai alapismeretek fogorvos- és gyógyszerészhallgatóknak” c. tankönyv II. és III. kiadásának szerkesztésében is. Ez a tankönyv a belgyógyászat mellett tartalmazza a gyermekgyógyászat, neurológia, pszichiátria és sebészet alapjait is. 2004-ben még csak 20 magyar és 2 angol hallgató végzett, 2010-re ez a szám már többszörösére emelkedett, illetve kiegyenlítődött az angol és magyar hallgatók létszáma a IV. évfolyamon. Az előadások többségét én tartottam, a hallgatókat 90-100% közötti arányban én vizsgáztattam. Mindig arra törekedtem, hogy a belgyógyászat fogorvosok számára legfontosabb szempontjait közel azonos színvonalon oktassuk és persze kérjük számon. 2024. július 1-től Váróczy László tanár úr hematológus lett az utódóm, aki a vizsgáztatásban, oktatásban az elmúlt néhány évben már részt vett. De néhány elő-

adást fél éve még mindig megtartok, amíg szükség van rá.

2012–2017-ig dékánhelyettesi teendőket is betöltött a Karon. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Ahogy 2002-ben, úgy 2012-ben is rendkívül váratlan volt a felkérés, nagyon meglepett és egyben nagyon megtisztelőnek éreztem. Az oktatási dékánhelyettesi feladatokat Matesz Klára professzornőtől vettem át, akivel ugye már egyetemi hallgató koromban is dolgoztam együtt. Kezdetben megriadtam a feladat nagyságától. De ő is megnyugtatót, hasonlóan Hegedűs Csaba professzorhoz, aki akkor volt a Kar dékánja. A klinikai általános dékánhelyettes Rédl Pál tanár úr volt, akihez szintén régi ismeretség fűzött. Abban az öt évben minden reggel 8 órakor pontosan kezdődött hármunk számára a megbeszélés az aktuális ügyekről. Még ekkor is kellett a kurrikulumokon számos változtatást bevezetni, mind a fogászati, mind pedig a csatolt ÁOK-s tárgyakon. A megbeszélések célzottak voltak, általában gyors

megegyezések születtek. Viták ugyan voltak, de Hegedűs professzor mindig konszenzusra törekedett. Sokat tanultam Tőle is. Ő volt az, aki számos alkalommal szintén hangsúlyozta, hogy a fogorvosok számára a legfontosabb általános orvosi ismereteket a belgyógyászat keretében kell átadni. Ebben az időszakban sokkal jobban megismertem a Karon folyó tevékenységet és persze a munkatársakat is. Nagyon jó érzés mostanában is, ha bemegyek a Kar főépületébe és a találkozások alkalmával felderülnek az arcok körülöttem. Köszönet érte.

Részben a FOK életében betöltött oktatási, vezetőségi szerepe jelentősen hozzájárult 2020-as professzori kinevezéséhez. 2024. május 1-jén pedig 70. életévét töltötte. Jelenleg is aktív. A 2021-ben a Belgyógyászati Intézettől különvált Gasztroenterológiai Klinikán még mindig heti 4 alkalommal szakrendel, heti egyszer professzori vizitet tart, graduális és postgraduális előadásokat tart, PhD hallgatója van, de természetesen ügyelni már nem ügyel. Mivel tölti legszívesebben – még most is kevésnek tűnő – szabad idejét?

Négy gyermekem (Ildikó, Tamás, Gábor és Piroska) és 11 unokám van (10 lány és 1 fiú, 3-15 éves korig), de sajnos csak a legidősebb lányom és családja 4 gyermekkel vannak Debrecenben. Tamás fiam egy ideig tanítványom és munkatársam is volt, de sajnos már Ő is Pesten él. Ezért a családi találkozók időbeli egyeztetése nem mindig könnyű. Édesanyámhoz is még napi szinten járok. Ha nem a család vagy egyéb szakmai kiegészítő tevékenység (előadások készítése, konferenciák, stb) tölti ki az időm, akkor szívesen végzek valamilyen testmozgást, az idősödő életkorban egyre nagyobb szükség van rá. Szeretek kerékpározni, túrázni főleg a Mátrában, de

task to deliver most of the lectures and I was responsible for the examinations, with 90-100% of students examined by me. My focus was always on ensuring that the most important and relevant aspects of internal medicine for dentists were taught to a high standard and assessed rigorously. Starting from July 1, 2024, Professor László Váróczy, a hematologist, became my successor, who had already been involved in examinations and teaching over the previous few years. However, I still give a few lectures each semester as long as I am needed.

Between 2012 and 2017, you served as Vice Dean for Education at our faculty. How do you see this period?

Just as in 2002, the invitation I got in 2012 was completely unexpected. It surprised me greatly, but at the same time, I felt very honored. I took over the duties of the Vice Dean for Education from Professor Klára Matesz, with whom I had already worked together as a university student. At first, I was intimidated by the magnitude of the task. But she reassured me, just as Professor Csaba Hegedűs, who was the Dean of the Faculty at the time, did. The General Vice Dean was Professor Pál Rédl, with whom I also had a long-standing professional relationship. During those five years, every morning at 8:00 a.m. sharp, the three of us would have a meeting to discuss the current matters. Numerous changes still had to be made to the curricula, both for dental subjects and the shared courses offered by the Faculty of Medicine. The meetings were to-the-point, and agreements were reached quickly in most cases. There were debates, of course, but Professor Hegedűs always aimed for consensus. I learned a lot from him as well; he was the one who repeatedly emphasized that the most important general medical knowledge

for dentists should be taught within the framework of internal medicine. During this period, I got to know the activities of the Faculty much better, and of course, the colleagues as well. It's still a very pleasant feeling when I go into the main building of the Faculty and see familiar faces lighting up around me during meetings. I am very grateful for that.

Your educational and management positions at the Faculty of Dentistry significantly contributed to your appointment as a Professor in 2020. On May 1, 2024, you turned 70 and you are still active. You hold outpatient consultations four times a week at the Gastroenterology Clinic, which separated from the Department of Internal Medicine in 2021, conduct a ward round once a week, give undergraduate and postgraduate lectures, supervise PhD students, but of course, you no longer have on-call duties. How do you prefer to spend your – still apparently little – free time?

I have four children (Ildikó, Tamás, Gábor, and Piroska) and 11 grandchildren (10 girls and 1 boy, aged 3 to 15). Unfortunately, only my eldest daughter and her family (they have

four children) live in Debrecen. My son Tamás was once my student and colleague, but he now lives in Budapest. Therefore, it is not always easy to hold our family meetings. I still visit my mother daily. When I'm not busy with family or attending professional events, I enjoy doing physical activities, as there is an increasing need for it in older age. I love cycling, hiking, especially in the Mátra Mountains, and sometimes go skiing in winter or swimming in Lake Balaton in summer. I also love going to concerts and theaters, and traveling. The Italian Renaissance, Florence, and Michelangelo are the peak. Last year, when I visited the Nicodemus statue (the Florentine Pietà), I was moved to tears. We also attend church on Sundays.

What are you most proud of in your career?

That's a difficult question and I've never really thought about it. Of course, when I take stock, I feel proud to have spent my entire career at a single workplace. I have always been attached to the University of Debrecen and to the city itself. I consider myself a patriot, loyal to the city of Debrecen. I'm also proud

az egyéb hegységek is előfordultak már. Télen el-elmegyünk síelni és nyáron pedig szeretek úszni a Balatonban. Szeretek koncertekre és színházba járni, de világot látni is. Nekem az olasz reneszánsz, Firenze és Michelangelo a csúcs. Tavaly mikor ott voltunk, a Nikodémus szobornál (Firenzei piéta) könnyek szöktek a szemembe. Vasárnaponként templomba járunk.

Mire a legbüszkébb a pályafutása során?

Nehéz kérdés. Igazán ezen még soha nem gondolkoztam. Persze, ha számot vetek, nekem nagyon jó érzés, hogy alapvetően egyetlen munkahelyen éltem le az életemet. Mindig ragaszkodtam a Debreceni Egyetemhez, és Debrecenhez a városhoz. Patriótának, lokálpatriótának tekintem magamat. Az is megelégedettséggel tölt el, hogy a hepatológiát hazai viszonylatban a legjobbak közé sikerült emelni a vezetésemmel. Hogy számos májbetegség esetén országosan a legna-

gyobb beteganyaggal rendelkezünk, hogy a betegek messziről is nagy bizalommal fordulnak hozzánk. Arra külön büszke vagyok, hogy Dr. Papp Mária professzornőt a tanítványomnak tudhatom, és hogy messze nagyobb nemzetközi elismertségre tett szert, mint nekem sikerült. És a legbüszkébb arra vagyok, hogy a szakmai sikerek mellett fantasztikus családom, gyermekeim és unokáim vannak. Mindegyikük a maga helyén igyekszik a maximumot kihozni magából.

Munkássága óriási. „In extenso” közlemények száma 103, impakt faktora 144,778, ami klinikusként messze kimagasló. 15 könyvfejezet szerzője. Közreműködésével a számos elnyert „kisebb” pályázat mellett, két nagy európai (PREDICT és HORIZONT) – a májbetegségek kutatására irányuló – projektben is részt vesz a hepatológiai centrum. Szakmai közéleti és vezetői feladatainak skálája is igen széles. Több hazai és nemzetközi elismerés, díj méltán büszke bir-

tokosa. Mit gondol, mi lehet a titka és mi szükséges ahhoz, hogy „ilyen nagyot” alkothassunk?

Először is fontos volt a Szüleim példája, így nagybátyával. Aztán mindig felnéztem a Professzoraimra. Óriási egyéniségek voltak, nagyon nagy inspirációt adtak és persze Ők is magasra tették a lécet a példájukkal. Kihívás volt azoknak megfelelni. Most is a fülemben cseng, amit az Anatómia Intézetben és ugyanúgy a II. Belklinikán is megfogalmaztak, hogy számunkra feladatok vannak, ami általában nem fér bele a napi hivatalos 8 órás munkaidőbe. Ez valóban így volt és van ma is, a gyógyítás-oktatás-kutatás hármas egyetemi egységében. A II. Belklinika munkatársai és a családi támogatás együttesen adhattak hozzá elegendő segítséget. Ezenkívül elengedhetetlen volt a jó egészség is, amiért naponta hálát adok a Teremtőnek.

Mit üzenne a jövő felnővekvő orvos és fogorvostan-hallgatóinak, fiatal kollégáinak útravalóul?

Az utolsó előadáson egy pár perces útravalót mindig igyekeztem adni a hallgatóknak.

- Az első, hogy szeressék a hivatásukat, mert ez alapvetően az és nem szakma. Egy életre elköteleződés a gyógyítás és folyamatos önképzés irányába.
- Szeressék a beteget is, aki ha azt érzi az első találkozáskor, hogy az orvos a teljes figyelmét ráfordítja, azt mindig értékelni fogja. És ha a beteg fontosnak érzi magát, nem fogja bántani az orvosát.
- Jó emberből lesz jó orvos.
- Végül, de nem utolsó sorban mindig hangsúlyozom, hogy a neve előtt Dr. van. Tessék ennek megfelelően vészhelyzetben is orvosként (tudni) viselkedni.

that I helped raise the level of hepatology to the highest standard, to be one of the best in the country. That, for many liver diseases, we have the largest patient population in the country, and that patients come to us even from far away regions. I am particularly proud that I can consider Professor Mária Papp, M.D., my disciple, and that she has gained far greater international recognition than I have managed to achieve. And above all, I am most proud of the fact that, alongside my professional successes, I have a fantastic family, children, and grandchildren. Each of them is striving to bring out the best in themselves in their own way.

Your body of work is enormous. You have authored 103 "in extenso" publications, with an impact factor of 144.778, which is outstanding for a clinician. You are the author of 15 book chapters. In addition to numerous smaller grants, the hepatology center has participated in two major European liver disease research projects (PREDICT and HORIZONT) with your involvement. The scope of your professional, public and management roles is also very broad. You are rightfully the recipient of several domestic and international awards. What do you think is the secret behind this, and what is necessary for someone to achieve something "so great"?

First and foremost, the example set by my Parents – with a capital "P" – was crucial. Also, I always looked up to my professors. They were great personalities, provided enormous inspiration, and, of course, they also set the bar very high by their example. It was a challenge to meet their stan-

dards. I still hear it today what was said at the Institute of Anatomy and also at the Internal Medicine Clinic II – that we have tasks that generally do not fit into the official 8-hour working day. This was true then and remains true today in the triad of healing, teaching, and research at the university. The staff at the Internal Medicine Clinic II, along with the support of my family, was needed to provide enough assistance. In addition, good health was absolutely essential, for which I give thanks to the Creator every day.

What message would you give to the future generations of medical and dental students, as well as young colleagues?

At the last lecture, I have always spent a few minutes giving some advice to my students.

- The first piece of advice is to love their profession, because it is fundamentally a calling, not just a job. It is a lifelong commitment to healing and continuous self-education.
- They should also love their patients. If a patient feels, from the very first meeting, that the doctor is fully focused on them, they will always feel important and appreciate the care they get. And when a patient feels important, they will not hurt their doctor.
- A good person makes a good doctor.
- Finally, and most importantly, I always emphasize that there is a "Dr." title before their name. They must remember to behave as a doctor, even in an emergency, and act accordingly.

